

□ Zyras

Тракийското речно име (дн. р. Батовска Добруджа, България).

Единственото сведение за хидронима е на **Плиний Стари** [*Plin. NH 4, 44*]. Именно въз основа на неговата подредба на географските обекти по черноморското крайбрежие, при която правилно са изброени от север на юг гръцките колонии, реката е идентифицирана.

Названието е определено като тракийско от В. Томашек, който го свързва с основа със значение "вода". От неговия текст става ясно, че той го смята за идентично и с друго речно име - Iuras у Плиний, което той транскрибира като ZoÚraj. Гръцки форми обаче и за двете номинации не са засвидетелствани.

Д. Дечев включва Zyras в тракийските езикови остатъци, а речното име Iuras подрежда отделно. И. Дуриданов определя Zyras като дакийско название и въз основа на сравнение с балтийски топоними го извежда от и. е. основа със значение „блестя“, като отхвърля етимологията на Томашек.

Напълно вероятно е Zyras и Iuras да са две форми на едно и също наименование, както предполага В. Томашек и с което изглежда са склонни да се съгласят В. Бешевлиев и Б. Геров. Този въпрос обаче остава отворен. В гръцкия източник на Плиний вероятно вокалът [u] е могъл да се предаде в едното име чрез - **υ**-, а в другото чрез - **ου**-; такива случаи има и в надписи от българските земи, например личното име Zourhj, Zurij.

Предположението, че началното [I] е погрешно предадено вместо Z също е вероятно, тъй като в ръкописите с унциален папирусен шрифт Z е писана с права вертикална хаста и тази практика се среща дори през римската епоха, така че при скъсяване на хоризонталните хаста такава грешка е наистина възможна.

Етимологиите са хипотетични.

□ Светлана Янакиева

Литература:

Геров, Б. 1978: Плиний Стари като извор за тракийските □ земи. - Филология 3, с. 12.

Beševliev, V. 1975: Ein Rätsel der antiken Geographie Thrakiens. - In: Studia Balkanica 10, с. 22.

Detschew, D. 1957: Die thrakischen Sprachreste. Wien, 196.

Duridanov, I. 1969: Thrakisch-dakische Studien. I. Teil. Die thrakisch- □ und dakisch-baltischen

Српчбзехунген. - In: LB 13, №2, с. 34.

Tomashek, W. 1894: Die alten Thraker. Eine ethnologische Untersuchung. II. Die Sprachreste.
Wien, 2, 98.